

2. *Pioneers in Development* / edited by Gerald M. Meier and Dudley Seers. Published for the World Bank, El Oxford University Press. URL : <https://documents1.worldbank.org/curated/en/389011468137378972/pdf/multi-page.pdf>

3. Myrdal Gunnar. *International Inequality and Foreign Aid in Retrospect*. URL : <https://www.rrojasdatabank.info/pioneers6.pdf>

3. Стадник Г. В., Радіонова Л. О. Модель управління малим містом України: виклики сучасності / *Інфраструктура ринку*. 2019. № 28. С. 23–29. URL : <http://www.market-infr.od.ua/28-2019>

## **ГЛОБАЛЬНЕ ПАРТНЕРСТВО В УРБАНІСТИЧНІЙ РЕГЕНЕРАЦІЇ: СТРАТЕГІЇ ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ МІСТ**

РИБАК Г. І., канд. екон. наук, доц., доц. кафедри економічної теорії та міжнародної економіки

СУПРУН М. А., здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

*Харківський національний університет міського господарства  
імені О. М. Бекетова, м. Харків, Україна*

Відбудова України після війни вимагатиме не лише значних фінансових ресурсів, але й інноваційних підходів до урбаністичної регенерації. Глобальне партнерство, залучення іноземних інвестицій, впровадження сучасних технологій та активна участь місцевих громад є ключовими елементами успішної стратегії відновлення. У цьому контексті важливим є розробка комплексних механізмів, які забезпечать ефективне використання ресурсів, прозорість управління та стійкість відбудованої інфраструктури.

За даними Київської школи економіки, лише за перші 10 місяців повномасштабної війни було пошкоджено або знищено понад 149 300 житлових будівель, 3000 освітніх закладів, 330 лікарень та 600 адміністративних будівель. Значних руйнувань зазнала енергетична інфраструктура: майже половина енергосистеми була пошкоджена або знищена. Сільське господарство також постраждало: близько 20% сільськогосподарських угідь стали непридатними для використання, а приблизно 30% території країни забруднені мінами та не розірваними боєприпасами. Ці дані свідчать про необхідність комплексного підходу до відбудови та регенерації українських міст і сіл.

Російська агресія проти України завдала безпрецедентної шкоди економіці, інфраструктурі та соціальній сфері країни. У березні 2023 року Світовий банк оцінив потреби у відновленні України в 411 млрд на період 10 років, проте ця сума зростає приблизно на 10 млрд щомісяця через продовження бойових дій та руйнувань. Нині загальна оцінка збитків наближається до 1 трлн, що підкреслює масштабність викликів, з якими стикається Україна в умовах повномасштабної війни [Світовий банк]. .

Проте вже зараз є приклади успішної відбудови. Завдяки зусиллям волонтерів, місцевих влад та міжнародної підтримки, місто Ірпінь, яке зазнало руйнувань 48% житлового фонду та 53% соціальної інфраструктури в перші дні

повномасштабного вторгнення, - відбудоване. Irpin Reconstruction Summit є прикладом успішного підходу до відбудови – перший захід в Україні, організований волонтерами, який спрямований на систематичну та стійку відбудову міст, за умови залучення міжнародної підтримки та ефективного управління ресурсами. Підтримка подібних ініціатив на рівні місцевих громад може забезпечити більш гнучкий та адаптивний підхід до відбудови, враховуючи специфічні потреби кожного регіону.

Досвід підкреслює важливість глобального партнерства та координації зусиль для досягнення швидких і якісних результатів. Глобальне партнерство є ключовим елементом успішної стратегії відбудови України. Міжнародні організації, такі як Європейський Союз, ООН, Світовий банк та інші, можуть надати не лише фінансову підтримку, але й експертну допомогу у розробці та впровадженні інноваційних підходів до урбаністичної регенерації.

Одним із прикладів успішного глобального партнерства є програми відбудови, реалізовані в інших країнах, які пережили війни чи масштабні катастрофи. Наприклад, досвід відбудови Боснії та Герцеговини після Балканських воєн чи відновлення Японії після землетрусів та цунамі може бути корисним для України. Де застосовувалися програми публічно-приватного співробітництва, зокрема у Сеїсі (зона значних руйнувань), що дозволили залучити високі технології до реконструкції, створивши стійкі архітектурні рішення. Чи відновлення Берліна (Німеччина) після Другої світової війни. Берлін відновлювався за рахунок міжнародної допомоги (включно із планом Маршалла), що дозволило забезпечити швидку економічну стабілізацію. Модернізацію міської інфраструктури зробили з фокусом на інтеграції локальних ініціатив. Ці приклади демонструють, що ефективне управління ресурсами, прозорість процедур та активна участь місцевих громад є ключовими факторами успіху.

Одним із головних елементів успішної відбудови є залучення іноземного капіталу. Міжнародне партнерство може забезпечити необхідні фінансові ресурси, технології та експертну підтримку. Для цього необхідно створити сприятливі умови для інвесторів, зокрема через гарантії захисту інвестицій, прозорість процедур та ефективне управління проєктами. Має бути залучений й мотиваційний механізм, а саме пільги для інвесторів, на кшталт, податкових канікул для іноземних компаній, які будуть брати участь у відбудові. Важливим кроком є також створення спеціальних фондів, які б акумулювали кошти від міжнародних донорів та приватних інвесторів для фінансування конкретних проєктів відбудови, зокрема у сфері енергетики, транспорту та житлового будівництва. Мейнстримом у світі є технології сталого розвитку, а відповідно, використання досягнень у «зелених» технологіях для будівництва енергоефективних будівель (наприклад, установка сонячних панелей чи зелених дахів), прикладом чого може бути "Ukraine Energy Fund" для відновлення "зеленої" енергетики.

Проведення тендерів для будівельних компаній може забезпечити ефективне використання ресурсів, підвищити якість виконаних робіт та створити

додаткові робочі місця. Це також сприятиме розвитку місцевої економіки та залученню місцевих підрядників до процесу відбудови. Важливо, щоб тендерні процедури були прозорими та відкритими, що дозволить уникнути корупції та забезпечити справедливий розподіл ресурсів.

Сучасна відбудова міст повинна враховувати виклики 21 століття: зміну клімату, технологічний прогрес, урбанізацію та потребу у соціальній рівності. Студенти та молоді фахівці можуть стати важливим ресурсом у процесі відбудови. Надання грантів для студентів архітекторів, інженерів та ландшафтних дизайнерів на розробку проєктів житлових будинків, парків та громадських просторів може стимулювати інноваційні підходи та залучити нове покоління до участі у відновленні країни. Крім того, важливим є створення освітніх програм та стажувань, які б дозволили молодим фахівцям отримати практичний досвід у сфері урбаністичної регенерації (прикладом може слугувати програма співпраці між КПІ, Львівською політехнікою та західними університетами).

Прикладом для України можуть слугувати:

1. Історична регенерація Варшави (Польща). Після Другої світової війни місто було відбудоване з урахуванням збереження історичної автентичності. Це забезпечило туристичну привабливість сучасного Варшави.

2. Копенгаген (Данія). Орієнтація на сталий розвиток та інтеграцію велосипедної інфраструктури сприяли створенню «зеленого міста».

3. Барселона та район 22@ (Іспанія). Програма трансформації колишніх промислових зон у сучасні житлові, бізнес- та освітні простори.

Для українських територій доцільним було б оновлення промислових зон. А саме, реконструкція заводів і депо на креативні хаби (зокрема, подібні до Unit.City у Києві). Чи запроваджувати інноваційні транспортні рішення. Впровадження електротранспорту, міст для велосипедистів та пішохідні зони.

Тобто має відбуватися перетворення постраждалих мікрорайонів на інноваційні міські простори, де враховано потребу місцевих мешканців у робочих місцях, соціальних і культурних просторах.

Відбудова України після війни вимагатиме комплексного підходу, що поєднує міжнародну підтримку, інноваційні стратегії та активну участь місцевих громад. Залучення іноземних інвестицій, впровадження прозорих механізмів управління проєктами, підтримка молоді та науковців, а також розвиток локальних ініціатив є ключовими елементами успішної урбаністичної регенерації. Лише за умови консолідації зусиль на національному та міжнародному рівнях Україна зможе відновити свої міста та села, створивши умови для сталого розвитку та покращення якості життя громадян.

Глобальне партнерство, засноване на принципах прозорості, довіри та спільної відповідальності, може стати основою для створення нової, сучасної та стійкої інфраструктури, яка відповідатиме вимогам ХХІ століття. Україна має всі можливості стати прикладом успішної відбудови, яка враховує як сучасні виклики, так і майбутні перспективи.

### Література:

1. Чепур Д. Відбудова України під час та після війни. Як її бачать у Давосі. 12.08.2024. URL: <https://mind.ua/publications/20269427-vidbudova-ukrayini-pid-chas-ta-pislya-vijni-yak-yiyi-bachat-u-davosi> (дата звернення: 19.02.2025).
2. Як відновлюють Ірпінь. Ukraïner. 05.06.2024. URL: <https://www.ukrainer.net/vidnovlennia-irpin/> (дата звернення: 19.02.2025).

## СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ ЗАЛУЧЕННЯ УКРАЇНИ ДО ЕНЕРГЕТИЧНОЇ БЕЗПЕКИ ЄС

СЛАВУТА О. І., канд. екон. наук, доц., доц. кафедри економіки та маркетингу  
ЄНІНА К. М., здобувач другого рівня вищої освіти  
*Харківський національний університет міського господарства  
імені О. М. Бекетова, м. Харків, Україна*

Зіткнувшись з однією з найгірших глобальних енергетичних криз в наслідок повномасштабного вторгнення РФ в Україну, Європейський Союз у 2023 р. вжив рішучих заходів для економії енергії, диверсифікації свого енергопостачання та прискорення переходу на чисту енергію. Надзвичайні ситуації, пов'язані з кліматом, навколишнім середовищем і біорізноманіттям, що тривають у всьому світі, ще більше підкреслюють необхідність термінових дій. Протягом року ЄС продовжував відмовлятися від російського викопного палива, щоб захистити свою економіку, роблячи її більш стійкою за рахунок збільшення виробництва енергії з відновлюваних джерел і заходів з енергоефективності.

Комплексна реформа ринку електроенергії має на меті захистити споживачів від високих цін на електроенергію. Також представлені нові ініціативи для підвищення конкурентоспроможності та створення промислового потенціалу для чистих технологій. Ці ініціативи спрямовані на забезпечення доступу до критичної сировини та зменшення стратегічної залежності в критичних технологіях і ланцюгах створення вартості, тим самим покращуючи економічну безпеку та технологічний суверенітет ЄС.

Незважаючи на те, що ЄС має добре інтегрований єдиний енергетичний ринок, який приносить користь споживачам протягом понад 20 років, енергетична криза показала, що необхідні подальші вдосконалення. Саме тому в березні 2023 р. було переглянуто правила дизайну ринку електроенергії ЄС. Це забезпечить споживачам більше прав і можливостей, водночас посиливши їхній захист, зробивши рахунки за електроенергію незалежними від короткострокової ринкової ціни електроенергії та зробивши енергетичний ринок ЄС більш стійким.

Запропонована реформа передбачає перегляд кількох законодавчих актів ЄС, зокрема Регламенту щодо електроенергетики, Директиви щодо електроенергії та Регламенту REMIT. Він запроваджує заходи, які стимулюють довгострокові контракти з виробництвом електроенергії, не пов'язаною з